

Velkommen! - Fagdag om skolefravær

- 10.00 **Velkommen** – SFOV - Kjersti Botnan Larsen
- 10.10 **Kunnskapsstatus om bekymringsfullt fravær i skolen** – Fafo – Ida Kjeøy og Rebekka Ravn Lysvik
- 10.50 **Oppfølgingsplikt ved fravær** – Frogn kommune og SFOV – Kari Veidahl Aagaard og Stein Olav Febakke
- 11.00 Pause
- 11.15 **Nevroutviklingsdiagnoser og skolefravær** - Statped – Maren-Johanne Nordby
- 12.30 Lunsj
- 13.00 **Samarbeid og samordning, skolens aktivitetsplikt, retten til opplæring** - SFOV –
Christian Øhren Nordset, Stein Olav Febakke og Linn Timenes
- Ca. 14.00 Pause
- 15.30 **Avslutning**

10.10 – 10.50

Kunnskapsstatus om bekymringsfullt fravær i skolen – Fafo – Ida Kjeøy og Rebekka Ravn Lysvik

Bekymringsfullt fravær i skolen

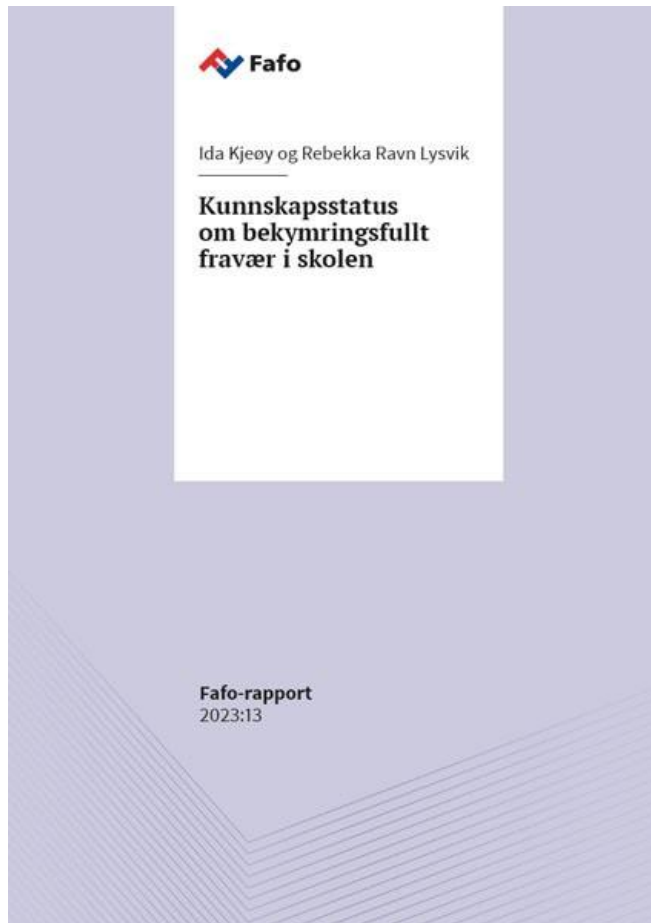
Rebekka Ravn Lysvik og Ida Kjeøy

Fagdag om skolefravær

31. oktober 2023

Kunnskapsstatus

Hva vet vi om utbredelsen og utviklingen?

Hvilken kunnskap har vi om årsakene?

Hvilke begreper brukes og hva er styrker og svakheter ved disse?

Hva sier litteraturen om tiltak som fungerer?

Kort, systematisk litteraturstudie

Avgrense prosjektet og finne relevante søkeord

Systematiske søk i relevante databaser

Utvalg av artikler for nærlesning

Gjennomgang av 46 forskningsbidrag, skrevet siste 15 år

Besvart prosjektets problemstillinger basert på funn fra 39 artikler

Begreper

1

Høyt, problematisk,
alvorlig eller
bekymringsfullt?
Bekymringsfullt høyt?

2

Terskel:
10%, 25% over to
uker, 10 dager over 15
uker, ingen terskel?

3

Skolefravær,
skolevegning, skulk,
skoleutstøting,
skolenekting, ufrivillig
skolefravær

Definisioner

Problematic absenteeism could refer to school-aged youths who (1) have missed at least 25% of total school time for at least 2 weeks, (2) experience severe difficulty attending classes for at least 2 weeks with significant interference in a child's or family's daily routine, and/or (3) are absent for at least 10 days of school during any 15-week period while school is in session (i.e., a minimum of 15% days absent from school) (Kearney 2008, s. 265).

Med problematisk frånvaro avser utredningen frånvaro i sådan omfattning att frånvaron riskerar att ha negativ inverkan på elevens utveckling mot utbildningens mål. Det här innefattar all frånvaro, det vill säga både giltig och ogiltig frånvaro samt sammanhängande och upprepad frånvaro (SOU 2016, s. 94).

Begreper

 Stavanger kommune

Talende web Nyheter Kontakt

Hjem / Barnehage og skole / Skole / Kvalitet i skolen / Veileder for alvorlig skolefravær

Veileder for alvorlig skolefravær

Oppdatert: 30.03.2022 12:34:40

OPPVEKST

 KRISTIANSAND KOMMUNE

Elever som uteblir fra skolen

En veileder for skolen

 Oslo

Osloskolen

Bekymringsfullt skolefravær

En praktisk nærværsveileder

Illustrasjon: Børn, Svedemose

STORT SKOLEFRAVÆR

En veileder for forebygging og oppfølging

- ✓ Teori
- ✓ Forebygging
- ✓ Tiltakstrapp ved alvorlig skolefravær

Utarbeidet av Tysvær kommune
Representanter fra skole, PPT og skolehelsetjenesten

Oppdatert mars 2022

 HEDMARK FYLKESKOMMUNE

Skolevevring

- en praktisk og faglig veileder for grunnskolene og videregående skoler i Nord-Østerdal

Veilederens målgruppe er:
Skolen og de viktigste samarbeidspartnere.

Veilederen er en omarbeidet utgave av Oslo kommune sin veileder ved skolevevring.
Omarbeidelsen er gjort av Barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikk Tynset, Barneverntjenesten Tynset, Alvdal, Tolga, Follid og Rendalen, Pedagogisk psykologisk tjenesten for Nord-Østerdal

Årsaker

Individuelle årsaker	Familierelaterte årsaker	Skolerelaterte årsaker
Psykiske helse	Foreldrenes arbeidsfravær	Skolemiljøet
Søvn	Foreldrenes utdanning og bakgrunn	Relasjon til medelever/ mobbing
Somatiske symptomer	Misbruk	Faglige utfordringer
Subjektive helseplager		Lærer-elev-relasjon
		Samarbeid mellom skole og hjem

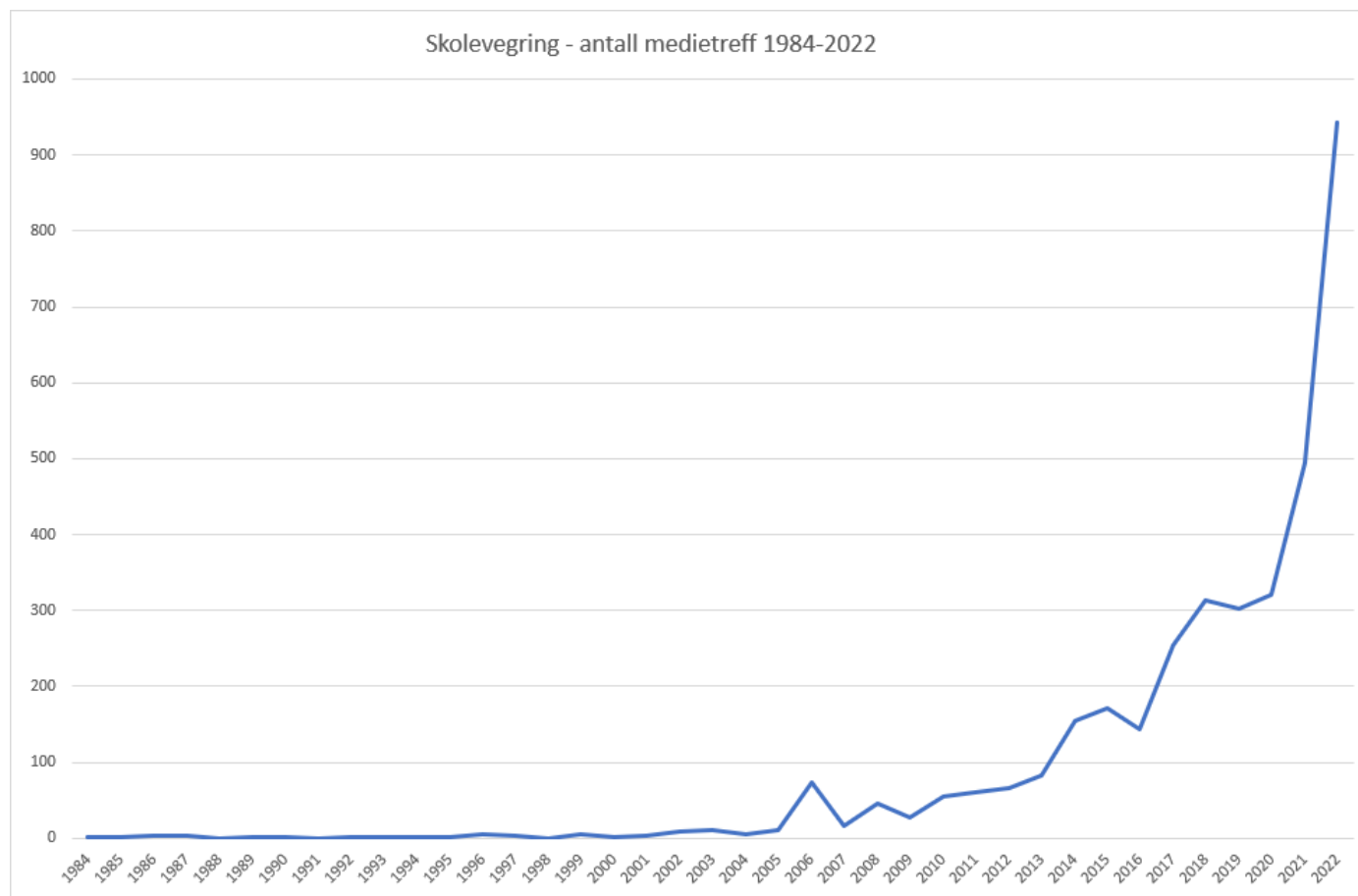
- Noen få har undersøkt betydningen av ulike risikofaktorer samtidig
 - Ingul mfl. (2012)
 - Lomholt mfl. (2022)
- Noe av forskningen er kritisk til det individfokuserete

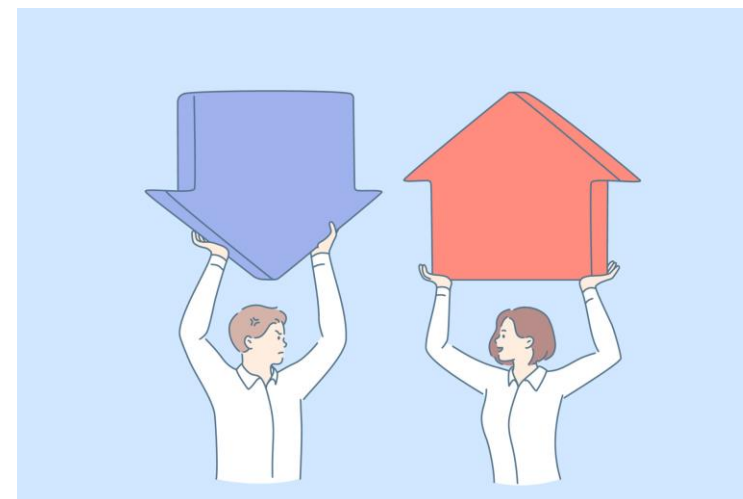
Årsaker og begreper

- Årsakslitteraturen på feltet må sees i sammenheng med begrepsbruken
 - Hvordan måles fraværet?
 - Hvem rapporterer fraværet?
 - Hvilke begreper brukes?
- Lite kvalitative undersøkelser

- Udir har statistikk over fraværet på 10. trinn og videregående skole
 - Gir ikke et fullstendig bilde
- Fraværsgrensa
 - Nedgang i fravær
- Elevrapportert skulk
 - Økning
- Variasjon i hvordan fraværet måles og rapporteres

Mot enkeltelever	Mot foreldrene	Mot skolen
Individuell behandling og terapi		Fraværsregistrering
Mentorer og loser		Fraværsgrensa
		Skolemiljø
		Andre løsninger enn fysisk tilstedeværelse

Tiltak rettet mot enkeltelever

- Individuell terapi
 - Utbredt internasjonalt, få studier i Skandinavia.
 - Back2School evaluert i Danmark, men funnene er ikke publiserte.
- Mentorer og loser fikk flere til å være på skolen

Dagsavisen Logg inn Meny

MER FRA Nyheter Debatt Kultur Pluss Bli abonnent

Kjøttpølser Tulip, 900 g / SEK 44,90 Nordby

NYHETER

Ber Brenna stoppe skolevegringsprogram: – Hun må dra i nødbremsen

– Skolevegring er et systemproblem. Det er ikke barna det er noe galt med, sier SVs skolepolitiske talsperson på Stortinget, Freddy André Øvstegård.

Skolepolitisk talsperson i SV, Freddy André Øvstegård, mener det er et sykdomstegn ved samfunnet når sårbare skolevegrere møtes med taffe behandlingsprogram. (Foto: Stian Lysberg Solum/NTB)

Annonse

Tiltak rettet mot skolen

- Studiene av fraværsregistrering viser at det er viktig og komplisert.
- Fravæersgrensa bidro til å redusere fravær betydelig, men var ikke løsningen for dem med høyt fravær.
- Noe effekt av å gå på skoler med «høyt skoleetos»

- Etablere en nasjonal oversikt på alle skoletrinn, som inkluderer det dokumenterte og udokumenterte fraværet
- Sette en terskel for når fraværet anses som bekymringsfullt
- Flere studer hvor elevens erfaringer løftes fram

- [Fafo-rapport 2023:13 Kunnskapsstatus om bekymringsfullt fravær i skolen](#) (se vedlegg 1 for gjennomgåtte artikler)
- [NIFU-rapport 2023:14](#) – Fravær som vekker bekymring: Skoleeieres og skolelederes inntrykk og forståelse av fraværssituasjonen i Skole-Norge

- Havik mfl. (2015b)
- Havik (2018)
- Ingul & Havik (2021)
- Kearney 2008
- Knage & Koushol (2023)
- Lillejord m. fl.
- Lund (2020)
- SOU 2016

10.50 – 11.00

Oppfølgingsplikt ved fravær – Frogn kommune og SFOV – Kari Veidahl Aagaard og Stein Olav Febakke

Pause til klokken 11.15

11.15-12.30

**Nevroutviklingsdiagnoser og skolefravær -
Statped – Maren-Johanne Nordby**

Nevroutviklingsdiagnoser og skolefravær - Statped – Maren-Johanne Nordby

Lunsj 12.30 – 13.00

13.00 – 15.30

Samarbeid og samordning, skolens
aktivitetsplikt og retten til opplæring

Oppfølgingsplikt ved fravær

Ny opplæringslov; § 10-6. Elevane si plikt til å delta og kommunen og fylkeskommunen si oppfølgingsplikt

Elevane skal vere aktivt med i opplæringa og følgje skolereglane. Kommunen og fylkeskommunen skal sørgje for at elevar med fråvær frå opplæringa blir følgde opp.

Status i kommunen (8 kommuner)

Prosedyrer og rutiner for *registrering* av fravær – ja

Prosedyrer og rutiner for *oppfølging* av fravær – ja

- Har veileder, under arbeid, endres opp mot ny lov

Har dere eget fraværsteam/ressursgruppe –ja/nei

- R-team, øker ressurs nå, ja, opprettes nå, kommunalt team

Tall og forskning

Tall på elevenes fravær på 10. trinn skoleåret 2022-2023

Elevenes fravær, både antall dager og timer, har økt sammenlignet med før koronapandemien.

STATISTIKK | SIST ENDRET: 06.09.2023 | Last siden som PDF | Skriv ut

Hovedpunkter

- Elevene på 10. trinn har typisk åtte dager og 6 timer fravær. Det er to dager og én time høyere enn i 2018-2019.
- Økningen i fraværet er størst for jentene, som nå har én dag og to enkelttimer høyere fravær enn guttene.
- 15 prosent av elevene har 20 fraværsdager eller mer. Det er 6 prosentpoeng flere enn i 2019-2020.
- Elevene har høyest dagsfravær i Troms og Finnmark og Vestfold og Telemark, og høyest tinnelavfravær i Oslo.

Hvorfor bruker vi median? Medianen gir et riktigere bilde enn gjennomsnittet, fordi mange elever har lite fravær, mens noen få har mye. Medianen er derfor et bedre mål på hvor mye elevene i gjennomsnitt har fravær.

Elevene har høyere fravær enn før på 10. trinn

I skoleårene 2019-2020 til 2021-2022 ble det på grunn av koronapandemien innført fraværregler. Det går ut fra at fravær på vitnemålet disse tre årene ikke med tallene for og etter pandemien. Årets fraværstall sammenlignes derfor med skoleåret 2018-2019.

En elev på 10. trinn har typisk åtte dager og seks timer fravær i 2022-2023, én time mer enn det typiske fraværet i 2018-2019. Denne økningen er i samsvar med spørreundersøkelsen gjennomført våren 2023 (Berge mfl., 2023).

I denne spørreundersøkelsen svarer 83 prosent av skoleledere på ungdomstrinnet at antall fraværsdager har økt de senere årene. 65 prosent er enig i at år

Kunnskapsoppsummering om bekymringsfullt fravær: Behov for mer forskning om fravær

En fersk kunnskapsoppsummering viser at det er vanskelig å fastslå om høyt fravær i skolen er et økende problem. Manglende nasjonal statistikk og ulik begrepsbruk blant forskerne er noen av årsakene til kunnskapshullet.

RAPPORT | SIST ENDRET: 27.04.2023 | Last siden som PDF | Skriv ut

Titel: Kunnskapsstatus om bekymringsfullt fravær i skolen
Rapportør: Last ned rapporten (PDF)
Forfatter: Ida Kjøe og Rebekka Ram Lyvik
ISBN: 978-82-324-0686-9 (Nettutgave)
Utgiver: Faflo
År: 2023

Hovedfunn

- Forskere finner ulike årsaker til fravær, men få har analysert flere årsaker samtidig.
- Forskningen er preget av mangelfull statistikk om fravær.
- Det finnes lite forskning som får frem elevstemmen.

Udir mener

Udir vet at flere elever har bekymringsfullt fravær, noe som kan ha store faglige og sosiale konsekvenser for dem. Bekymringsfullt skolefravær er også en påkjenning for familiene det gjelder. Dette tar vi på alvor, og skal nå vurdere

+ Vis mer

Ulike definisjoner av skolefravær og årsakene som ligger bak

Forskning på fravær i skolen preges av uenighet om begreper og definisjoner. Det er heller ikke enighet om terskelen for når skolefravær anses å være for høyt eller bekymringsfullt.

Fravær som vekker bekymring

De fleste skoleledere og -ere opplever at skolefraværet øker, særlig i grunnskolen. Fraværet oppfattes som mer alvorlig og kompleks enn tidligere. De mener fraværet henger sammen med både individuelle faktorer, skolemiljø og samfunnstrender.

RAPPORT | SIST ENDRET: 07.09.2023 | Last siden som PDF | Skriv ut

Titel: Fravær som vekker bekymring. Skolelederes inntrykk og forståelse av fraværssituasjonen i Skole Norge
Rapportør: Last ned rapporten (PDF)
Forfatter: Ann Cecilie Bergene, Karl Solbua Vikås, Britt Lynnebakke, Maria Njølstad Vinen, Rannaug Haugland Lyckander og Ørjan Arnevig Samuelsen
ISBN: 978-82-327-0610-5 (Nettutgave)
Utgiver: NIFU
År: 2023

Hovedfunn

- Fire av ti skoleledere i ungdomsskolen er i stor eller svært stor grad bekymret for fraværssituasjonen på egen skole.
- Skoleledere og skoleledere opplever elevens fravær som mer kompleks og årsakene mer alvorlige enn tidligere.
- De fleste skoleledere og skoleledere rapporterer at de har rutiner eller planer for å forebygge bekymringsfullt fravær.
- Mange gir uttrykk for et behov for mer ressurser til psykososiale stillinger i skolen, slik som miljøarbeidere og et behov for tett tverrfaglig samarbeid med eksterne aktører.

Udir mener

Udir vet at flere elever har bekymringsfullt fravær, noe som kan ha store faglige og sosiale konsekvenser for dem. Bekymringsfullt skolefravær er også en påkjenning for familiene det gjelder. Dette tar vi på alvor, og skal nå vurdere

Forebygge og følge opp bekymringsfullt fravær fra skolen

Fravær fra skolen kan ha faglige og sosiale konsekvenser for elevene. Det er derfor viktig at skolen både jobber forebyggende og har gode systemer for å følge opp bekymringsfullt fravær. Det viktigste skolen gjør for å forebygge bekymringsfullt fravær er å jobbe med et trygt og godt skolemiljø for alle elever.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 05.10.2022 | Last siden som PDF | Skriv ut

Alle barn har rett og pålitelig til grunnskoleopplæring, og rett på et trygt og godt skolemiljø. Bekymringsfullt fravær kan for eksempel være hyppig eller økende fravær, fravær knyttet til en bestemt dag eller til et bestemt fag.

Bekymringsfullt fravær kan skyldes flere faktorer i skolemiljøet, og da er skolens arbeid med et trygt og godt skolemiljø som fremmer mestring, inkludering og tilhørighet svært viktig.

Bekymringsfullt skolefravær har ofte flere og sammensatte årsaker. Mulige årsaksforklaringer kan være knyttet til forhold ved skolen, eleven og familien eller en kombinasjon av disse. For å kunne sette inn rett tiltak så tidlig som mulig er det derfor viktig at skolen har systemer for å kartlegge hele det komplekse bildet i hvert enkelt tilfelle.

Forskning viser at manglende tilrettelegging i skolen for barn og unge med nevroutviklingsforstyrrelser kan være en risikofaktor for å utvikle skolefravær.

Les mer: Skolefravær og ADHD, Tourettes syndrom og autisme (Strupeid)

SFOV har mottatt 759 meldinger om utrygt skolemiljø I år.

I 91 av sakene er fravær en del av sakskomplekset.

Av disse handler 36 av saken også om spesialundervisning.

Samarbeid og samordning

Skolens aktivitetsplikt

Retten til opplæring

Linn Timenes (Sosial- og barnevernavdelingen)

Stein Olav Febakke (seksjon Barnehage- og skolemiljø)

Christian Nordset (seksjon Utdanning)

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Samarbeid og samordning

Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier

Om innhold og sammenhenger i

- Lowerk om samarbeid på tvers av velferdstjenestene
- Veilederen «Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier»

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Om lovendringene

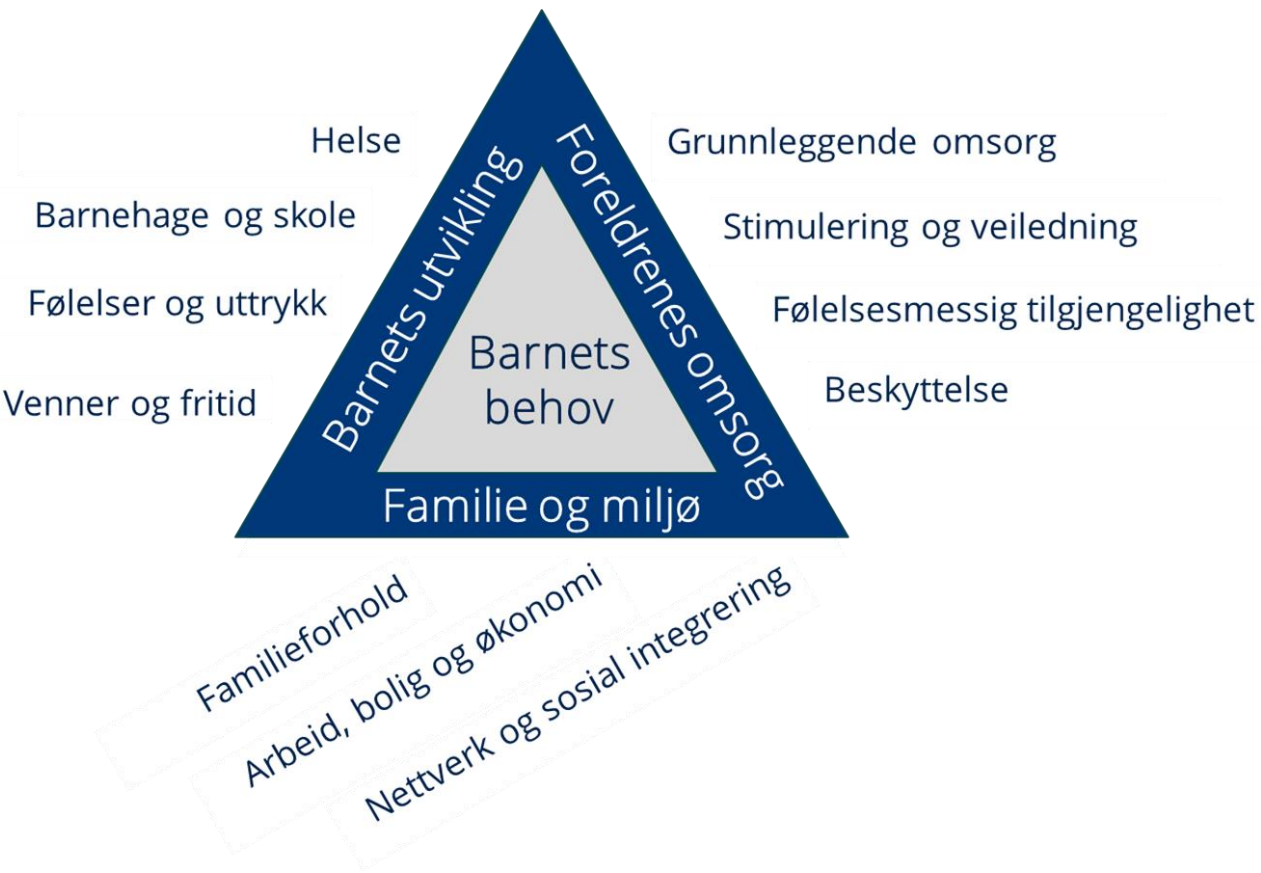
- Formålet er å styrke oppfølgingen av utsatte barn og unge, og deres familier, gjennom økt samarbeid mellom velferdstjenestene.
- Lovendringene gjelder for alle som har behov for velferdstjenester, uavhengig av alder.
- Bestemmelsen om barnekoordinator gjelder kun for barn og unge under 18 år og deres familier.

Tverrsektorielt samarbeid om sammensatte problemer – utgangspunktet:

- Når utfordringene opptrer sammen kan de ikke løses hver for seg
- Det stilles krav om ekstra tilrettelegging og tidlig samordnet innsats fra ulike sektorer, forvaltningsnivåer, tjenester og profesjoner
- Godt tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid
 - er en viktig forutsetning for å skape et miljø der alle inkluderes og opplever fellesskap og mestring
 - vil kunne forebygge at problemer utvikler seg, eller at de blir større enn nødvendig

Eksempler på relevante instanser, tjenester og tiltak:

Barnehage og skole (inkl. SFO). PP-tjenesten. Fritidstilbud og kultur. Forebyggende lavterskeltilbud. Helsetjenester (kommunale og spesialisthelsetjenesten). Familievern. Krisesentre. Barnevern (kommunalt og Bufetat). Politiet. Nav (kommunalt og statlig). Boligbistand. Tilskuddsordninger.

Eksempler på relevante ressurser i samarbeid:

KS. UH-sektoren. Kompetansesentrene. Husbanken. Frivilligheten. Etc.

Eksempler på relevante myndigheter:

Departementer. Direktoratater. Statsforvalterne. Ombud. Etc.

2
INGEN DISKRIMINERING

3
BARNETS BESTE

4
OPPFYLLELSE AV BARNES RETTIGHETER

6
LIV, OVERLEVELSE OG UTVIKLING

12
RESPEKT FOR BARNES MENINGER

17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

Medvirkning

Samarbeid og samordning

Tidlig innsats

Samarbeid og samordning i opplæringsloven

- Opplæringsloven § 15-8. *Samarbeid og samordning*

Endringene gjelder blant annet:

- Plikt til samarbeid på system- og individnivå
- Samordningsplikt for kommunen ved ytelse av velferdstjenester

Opplæringsloven § 15-8

Skolen, skolefritidsordninga og pedagogisk-psykologisk teneste skal samarbeide med andre tenesteytarar dersom samarbeid er nødvendig for å gi eleven eit heilskapleg og samordna tenestetilbod. Dersom eleven har individuell plan etter anna lov og forskrift, skal skolen, skolefritidsordninga og pedagogisk-psykologisk teneste delta i samarbeid om utarbeiding og oppfølging av tiltak og mål i den individuelle planen.

Kommunen skal samordne tenestetilbodet etter første ledd. Ved behov skal kommunen bestemme kva for ein kommunal tenesteytar som skal vareta samordninga. Dersom det er oppnemnt barnekoordinator etter helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a, skal koordinatoren sørge for samordning av tenestetilbodet.

Skolen, skolefritidsordninga og pedagogisk-psykologisk teneste skal, i tillegg til å følgje opp einskilde elevar, samarbeide med andre tenesteytarar slik at skolen, skolefritidsordninga, den pedagogisk-psykologiske tenesta og dei andre tenesteytarane kan vareta sine oppgåver etter lov og forskrift.

Når det er nødvendig for å vareta ansvaret etter første til tredje ledd, kan dei samarbeidande tenestene behandle personopplysningar, inkludert personopplysningar som nemnde i personvernforordningen artikkel 9 og 10.

Med tenesteytarar er det her meint kommunale, fylkeskommunale og statlege tenesteytarar, private tenesteytarar som utfører oppgåver på vegner av ein slik tenesteytar, barnehagar som får tilskot etter barnehageloven § 19 og skolar som får statstilskot etter privatskolelova § 6-1

Aktuelle bestemmelser i helselovgivningen

- Pasient- og brukerrettighetsloven §§2-1 a og 2-5
- Helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-1, 3-4 (samarbeidsplikten,)
- Spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 b

Omhandler

- Plikt til samarbeid

Aktuelle bestemmelser i barnevernslovgivningen

- Barnevernsloven §1 og § 3-1
- Barnevernsloven § 15-8
- Tydeliggjøring av plikten til samarbeid

I tillegg: Barnevernsloven § 15-1: krav til *kommunen* (merk: ikke *barnevernstjenesten*) om å vedta en plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker. Planen skal beskrive mål for arbeidet, organisering av arbeidet og fordeling av ansvar mellom etater.

Tema i veilederen: Veiledningsplikt, oppmerksomhetsplikt og taushetsplikt

[Les om veiledningsplikt, opplysningsplikt og taushetsplikt i veilederen om samarbeid](#)

[Les veilederen fra Justis- og beredskapsdepartementet her](#)

[Statsforvalterens brev til kommunene i Viken](#)

Veilederen: Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier

- Beskriver lovendringene som er relevante for samarbeid på tvers av velferdstjenestene
- Forklarer de nye bestemmelsene nærmere tydeliggjøre ansvar og myndighet
- Gir veiledning på hvordan pliktene kan ivaretas
- Skal være et praktisk verktøy for implementering av de nye eller endrede bestemmelsene om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan

Nettsted:

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/samarbeid-om-tjenester-til-barn-unge-og-deres-familier>

Kilde 0-24-samarbeidet: <https://0-24-samarbeidet.no/dokumenter/>

Eksempler på relevante kilder

- Helsedirektoratet – Veileder samarbeid om tjenester til barn, unge og familier; <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/samarbeid-om-tjenester-til-barn-unge-og-deres-familier>
- Samhandling mellom helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom; [Helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom - Helsedirektoratet](#)
- Samarbeid mellom skole og barnevern; [Veileder for samarbeid mellom skole og barnevern. \(bufdir.no\)](#)
- Helsedirektoratet - Oppfølging av personer med store og sammensatte behov; [Oppfølging av personer med store og sammensatte behov - Helsedirektoratet](#)
- Nav.no - Retningslinjer for samarbeid mellom barneverntjenesten og NAV-kontoret; [Retningslinjer for samarbeid mellom barnevernstjenesten og NAV-kontoret - nav.no](#)
- Delrapport fra NTNU Samfunnsforskning «*Bedre tjenester til barn og unge med sammensatte behov?*»; [NTNU Samforsk | Bedre tjenester til barn og unge med...](#)

«De må havne på en lang benk
– ikke mellom flere stoler»

Ansatt, Mulighetshuset i Oslo

Kontakt oss | Statsforvalteren i Oslo og Viken

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Facebook [sfov.no](https://www.facebook.com/sfov.no)
Nettside statsforvalteren.no/ov

Samarbeid og samordning («summing»)

- Har kommunen tydelige prosedyrer/rutiner som viser hvem som skal kontaktes og hvem som har ansvar innenfor de ulike tjenestene?
- Når er det nødvendig for skolen å kontakte kommunen for å involvere andre instanser og hjelpetjenester?
- Hva er årsakene til at samarbeidet og samhandlingen (rundt eleven) ikke fungerer?
- Har vi tilstrekkelig kompetanse og kunnskap om de ulike sektorene/bestemmelsen slik at vi ivaretar elevens rettigheter?

Pause 15 minutter

Enkel servering

Skolens aktivitetsplikt og retten til opplæring

Bekymringsfullt skolefravær har ofte flere og sammensatte årsaker. Mulige årsaksforklaringer kan være knyttet til forhold ved skolen, eleven og familien eller en kombinasjon av disse.

Foto:

Trygt og godt skolemiljø - Opplæringsloven § 9A-4 tredje ledd og fjerde ledd

Oppl. § 9 A-4 tredje ledd – undersøke bakgrunnen for elevens opplevelse.

Det handler om å kartlegge risiko-, opprettholdende- og beskyttende faktorer knyttet til elev, skole, hjem og fritid.

- «At årsaken til elevens mistriivsel skyldes forhold utenom skoletiden eller utenfor skolens område, begrenser ikke skolens aktivitetsplikt så lenge elevens opplevelse av skolemiljøet påvirkes negativt av det.» (Skolemiljø Udir-3-2017)

Kartleggingen kan omfatte fraværsregistrering (mønster), sosiogram, anonyme og ikke anonyme mobbeundersøkelser, observasjoner, kartlegging av sosial kompetanse, skolemiljøundersøkelser, læringsmiljø og klasseledelse (bråk og uro og relasjoner elev-lærer, elev-elev), elevengasjement, hyppige lærerskifter og lærerfravær, dårlig kollegasamarbeid, kompetanse i lærerkollegiet, faglige ferdigheter og eventuelle diagnoser. I tillegg, også skole-hjem samarbeidet og ressurser og behov i familien og hvem som er i «laget rundt eleven». (Havik)

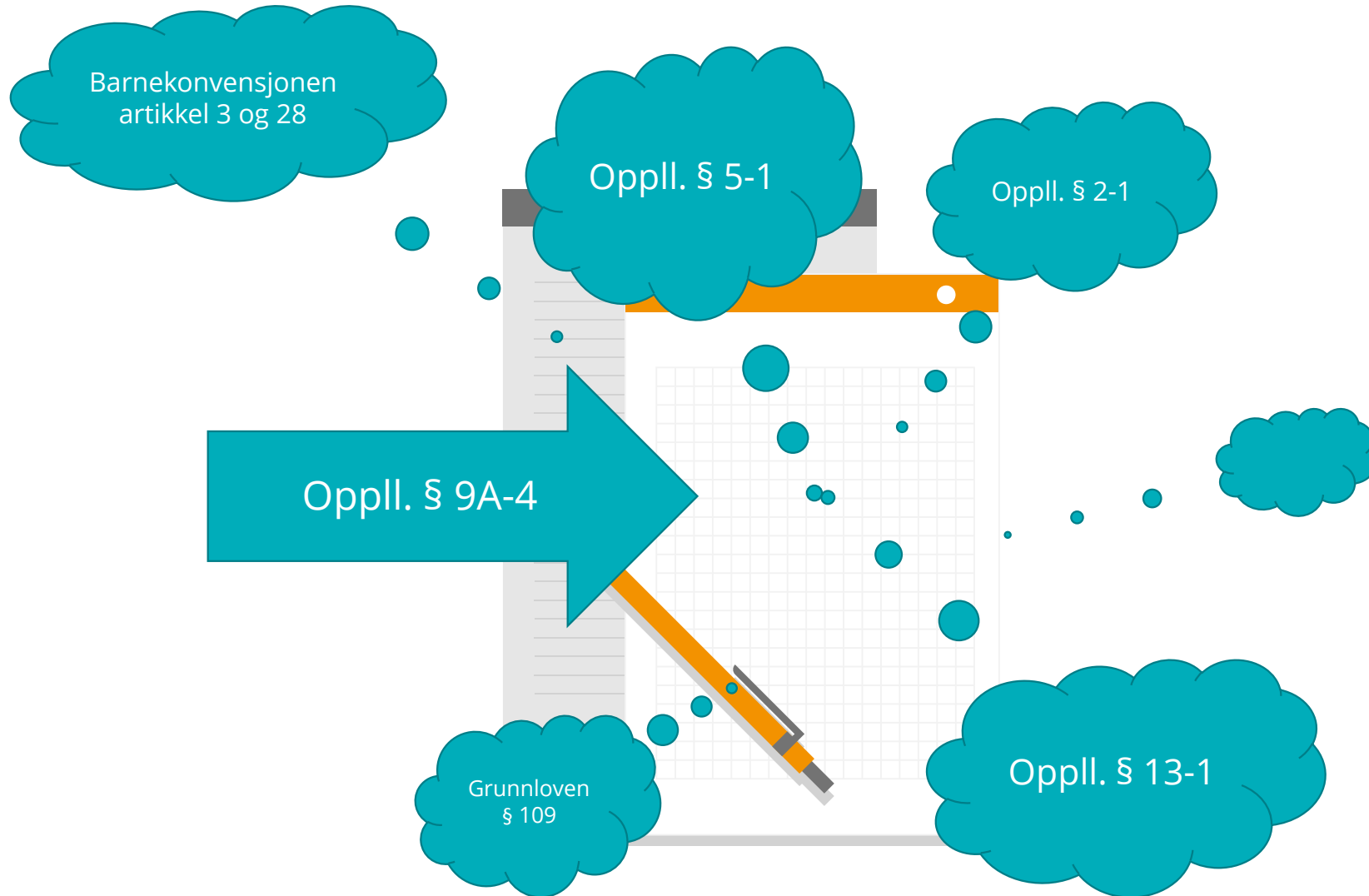
Etter kartleggingen er det et mål å skape en felles forståelse som alle involverte aktører er enige i (basert på kartlegging) og deretter planlegge tiltak (Hva gjør vi basert på det vi vet, for å nå målet?).

Summeoppgave

I saker med bekymringsfullt skolefravær:

- Er det alltid en «skolemiljøsak»?
- Har skolen undersøkt bakgrunnen for fraværet?
- Hvor langt strekker aktivitetsplikten seg?

Rett til (forsvarlig) opplæring

Rett og plikt til grunnskoleopplæring:

- opplæringsloven § 2-1, jf. privatskoleloven § 3-2 første ledd

Rett til videregående opplæring:

- oppl. § 3-1

Rett til spesialundervisning:

- oppl. § 5-1

Kommunen/fylkeskommunen skal oppfylle retten til opplæring:

- oppl. §§ 13-1/13-3

Kommunen/fylkeskommunens ansvar

Ved langvarig fravær som eleven eller foreldrene ikke er skyld i selv, kan kommunen/fylkeskommunen ha plikt til å gi opplæring et annet sted enn skolen, for eksempel hjemme hos eleven ved lengre sykdom.

- «Rett til opplæring i barnevern- og helseinstitusjon, og i hjemmet ved langvarig sykdom» (Udir-6-2014)
- «Rettigheter til hjemmeundervisning i videregående skole» (Udir – Tolkningsuttalelse - 02.10.2007)

Plikt til å gi opplæring i hjemmet ved langvarig fravær

- Følger av barn og unges rett og plikt til grunnskoleopplæring, og ungdoms rett til videregående opplæring.
- Reglene om spesialundervisning i opplæringsloven kapittel 5 gjelder.
- Hvor mye opplæring er eleven i stand til å motta i hjemmet?
- Viktig at det går så kort tid som mulig fra behovet om spesialundervisning blir meldt, til vedtak blir fattet.

Summeoppgave

I saker med bekymringsfullt skolefravær:

- Når må skolen kontakte PPT?
- På hvilke måter kan skolen sørge for at elevens rett til opplæring blir ivaretatt?
- Kan elevens opplæringstilbud reduseres?

Takk for oss!

Statsforvalteren i Oslo og Viken

